

**ДВНЗ “ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І.Я.ГОРБАЧЕВСЬКОГО МОЗ УКРАЇНИ**

Кафедра хірургії №1 з урологією та малоінвазивною хірургією

імені професора Л.Я. Ковальчука

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної роботи
проф. А.Г. Шульгай

“ ___ ” _____ 2016

РОБОЧА ПРОГРАМА

дисципліна «УРОЛОГІЯ»

напрямок підготовки 1201 МЕДИЦИНА

спеціальності 7.12010001 «ЛІКУВАЛЬНА СПРАВА»

факультет медичний

навчальний рік 2016-2017

Розробники:

канд.мед.н., доцент кафедри хірургії №1 з урологією та малоінвазивною хірургією
імені професора Л.Я. Ковальчука Твердохліб В.В.

канд.мед.н., доцент кафедри хірургії №1 з урологією та малоінвазивною хірургією
імені професора Л.Я. Ковальчука Мисак А. І.

Схвалено на засіданні кафедри хірургії №1 з урологією ім. Л.Я. Ковальчука

„30” червня 2016 року, протокол № 1

Завідувач кафедри, професор

Беденюк А.Д.

© _____, 2016 рік

Тернопіль

2016

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 1201 « Медицина» (шифр і назва)	Нормативна
	Спеціальність: Лікувальна справа	Рік підготовки 4-й Семестр VII - VIII Лекції 10 год. Практичні, семінарські 36 год. Лабораторні ---- год. Самостійна робота 44 год. Індивідуальні завдання: ---- год. Вид контролю: підсумковий контроль
Загальна кількість годин – 90		
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних –	Освітньо-кваліфікаційний рівень: спеціаліст	

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%): - для денної форми навчання – 45:55 %;

2. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА І СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ.

Програма навчальної дисципліни "Урологія" для вищих медичних закладів освіти України ІІІ-ІV рівнів акредитації складена для спеціальностей: 7.12010001 «Лікувальна справа», галузі знань 1201 «Медицина», для освітньо-кваліфікаційного рівня «Спеціаліст» із кваліфікацією «Лікар»; 7.12010003 «Медико-профілактична справа», галузі знань 1201 «Медицина», для освітньо-кваліфікаційного рівня «Спеціаліст» із кваліфікацією «Лікар».

Програма складена відповідно до навчального плану підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «Спеціаліст», відповідних кваліфікацій та спеціальностей у вищих навчальних закладах МОЗ України з урахуванням освітньо-кваліфікаційної характеристики галузевого стандарту вищої освіти України з даного напрямку (наказ МОЗ України №539 від 08.07.2010 р.,

постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 р. №266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей») і робочих навчальних планів, обговорених і затверджених на засіданні Вченої Ради ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет імені І.Я. Горбачевського МОЗ України» 31.05.2016 Протокол №18 та введених в дію наказом ректора по університету № 225 від 01.06 2016 р.

УРОЛОГІЯ ЯК НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА:

- а) базується на попередньо вивчених студентами таких предметів як "Анатомія", "Фізіологія", «Патологічна фізіологія», "Загальна хірургія",
- б) забезпечує засвоєння теоретичних та практичних знань з етіології, патогенезу, клініки типової та атипової симптоматики захворювань органів сечовидільної системи, методів діагностики, консервативного та оперативного лікування, реабілітації урологічної патології відповідно до програми підготовки лікаря загального профілю.

Вивчення навчальної дисципліни «Урологія» здійснюється студентами на 4-му курсі (7-й та 8-й семестри).

3.МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕТА: навчальної дисципліни «Урологія» впливає із цілей освітньої-професійної програми підготовки випускників вищого медичного навчального закладу та визначається змістом тих системних знань та умінь, котрими повинен оволодіти лікар-спеціаліст.

Вивчення дисципліни «Урологія» передбачає засвоєння теоретичних та практичних знань з етіології, патогенезу, клініки типової та атипової симптоматики захворювань органів сечовидільної системи, методів діагностики, консервативного та оперативного лікування, реабілітації урологічної патології відповідно до програми підготовки лікаря загального профілю.

В результаті вивчення дисципліни «Урологія» студент повинен засвоїти клінічну симптоматологію основних урологічних захворювань, лікування деяких патологічних станів в урології (гостра затримка сечі, ниркова колька, гострий цистит) та лікувальну тактику при гострих захворюваннях нирок, органів калитки, а також гематурії та анурії. Навчити основних практичних навичок: пальпації нирок, пальпації і перкусії сечового міхура і катетеризацію його еластичним катетером, читанню урограм при каменях нирок і сечового міхура та інш.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

1. Загальні принципи обстеження хворих урологічною патологією.
2. Спеціальні методи обстеження урологічних хворих.
3. Основні методи консервативного й оперативного лікування хворих з патологією сечовидільної системи.
4. Діагностику найбільш поширених урологічних захворювань.
5. Показання до оперативних і консервативних методів лікування.
6. Основні переваги і недоліки консервативного й оперативного методів лікування.
7. Можливі ускладнення при використанні консервативного й оперативного методів лікування і шляхи їхньої профілактики.

Вміти:

- визначати найбільш поширені клінічні симптоми і синдроми в клініці урологічних хвороб
- діагностувати та надавати медичну допомогу при невідкладних станах в клініці урологічних хвороб
- демонструвати володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації в урології
- трактувати загальні принципи лікування, реабілітації і профілактики найбільш поширених урологічних захворювань
- здійснювати прогноз життя та працездатності при найбільш поширених урологічних захворюваннях
- визначати основні етіологічні та патогенетичні фактори найбільш поширених урологічних захворювань
- класифікувати і аналізувати типову клінічну картину найбільш поширених урологічних захворювань
- скласти план обстеження та аналізувати дані лабораторних та інструментальних обстежень при типовому перебігу найбільш поширених урологічних захворювань
- визначати покази та протипокази до оперативних втручань в плановій та ургентній урології
- визначати тактику ведення післяопераційного періоду, призначати необхідне лікування
- демонструвати вміння виконувати необхідні медичні маніпуляції

У результаті вивчення дисципліни «Урологія» студент повинен оволодіти навичками:

- збирати скарги та анамнез захворювань у пацієнтів з урологічною патологією;
- провести клінічне обстеження;
- скласти програму та вміти інтерпретувати результати лабораторно-інструментального обстеження;
- сформулювати попередній діагноз, провести диференціальну діагностику, сформулювати заключний діагноз по конкретній нозології;
- визначити тактику лікування та заповнити листок призначень пацієнта з урологічною патологією по конкретній нозології.

Схвалено на засіданні кафедри хірургії №1 з урологією та малоінвазивною хірургією імені професора Л.Я. Ковальчука

„30” червня 2016 року, протокол № _1__

Завідувач кафедри, професор

Беденюк А.Д.

4.ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Програма дисципліни структурована на 6 занять

Видами навчальних занять згідно з навчальним планом є:

- А) лекції;**
- Б) практичні заняття;**
- В) самостійна робота студентів;**
- Г) консультації.**

Лекції охоплюють основний теоретичний матеріал окремої або кількох тем навчальної дисципліни, розкривають основні проблемні питання відповідних розділів дисципліни.

Практичні заняття передбачають детальний розгляд студентами окремих теоретичних положень навчальної дисципліни з викладачем і формування вміння та навичок їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання студентом сформульованих завдань та вирішення ситуаційних задач.

Самостійна робота студентів передбачає оволодіння студентом навчальним матеріалом, а саме самостійне опрацювання окремих тем навчальної дисципліни у час, вільний від обов'язкових навчальних занять, а також передбачає підготовку до усіх видів контролю. Навчальний матеріал дисципліни, передбачений робочим навчальним планом для засвоєння студентом у процесі самостійної роботи, вноситься на підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався при проведенні аудиторних занять.

Консультації (індивідуальні або групові) проводяться з метою допомоги студентам розібратись та роз'яснити складні для самостійного осмислення питання, вирішити складні проблеми, які виникли при самостійному опрацюванні навчального матеріалу при підготовці до практичного заняття, підсумкового заняття або перед іспитом.

При вивченні дисципліни використовують відповідні методи навчання.

За джерелами знань використовують методи навчання: словесні – розповідь, пояснення, лекція, інструктаж; наочні – демонстрація, ілюстрація; практичні – практична робота, вирішення задачі. За характером логіки пізнання використовуються методи: аналітичний, синтетичний, аналітико-синтетичний, індуктивний, дедуктивний. За рівнем самостійної розумової діяльності використовуються методи: проблемний, частково-пошуковий, дослідницький.

5. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Конкретні цілі:

- інтерпретувати клінічну анатомію, фізіологію та методи дослідження органів сечової та чоловічої статеві системи;
- визначати етіологічні та патогенетичні фактори захворювань органів сечової і чоловічої статеві системи;
- ставити попередній діагноз найбільш розповсюджених урологічних захворювань;
- визначати тактику лікування хворого при найбільш розповсюджених хворобах органів сечової і чоловічої статеві системи;
- діагностувати та надавати невідкладну медичну допомогу хворим з урологічною патологією;

- використовувати основні принципи профілактики урологічних захворювань.

Завдання: навчити студентів визначати тактику ведення пацієнтів з найбільш поширеними урологічними захворюваннями. Пояснювати принципи відновного лікування та реабілітації хворих з ураженнями сечовидільної системи. Проводити диференційну діагностику урологічних захворювань, встановлювати попередній діагноз при найбільш поширених урологічних захворюваннях.

Тема1. Клінічна оцінка симптомів в урології. Інструментальні методи обстеження в урології. Рентгенологічна і радіоізотопна діагностика урологічних захворювань, ядерно-магнітна томографія в діагностиці урологічної патології.

Аналіз і узагальнення скарг урологічних хворих та основні симптоми урологічних захворювань. Ознайомлення з основними урологічними інструментами (цистоскопами, катетерами, бужами), вивчити будову та призначення деяких із них. Проведення катетеризації сечового міхура, цисто- і хромоцистоскопію, ознайомити з катетеризацією сечоводів. Підготовка хворих до урографії, покази та протипокази до екскреторної, ретроградної урографії. Читати оглядові, екскреторні і ретроградні урограми, діагностувати рентгенопозитивні і рентгенонегативні камені сечових шляхів, діагностувати гідроуретеронефроз,

Тема2 Гострий пієлонефрит. Пієнефроз і паранефрит. Туберкульоз нирок.

Діагностика неспецифічних запальних процесів нирок, визначити принципи лікування хворих з цими патологічними станами.

Діагностувати, визначити принципи лікування хворих пієнефрозом і паранефритом, знати методи оперативного лікування.

Діагностувати і визначити принципи лікування хворих туберкульозом сечостатевої системи, знати методи оперативного їх лікування.

Тема3 Сечокам'яна хвороба. Нефроптоз і гідронефроз. Нефрогенна артеріальна гіпертензія.

Симптоматологія і діагностика сечокам'яної хвороби, її ускладнення, а також покази для консервативного і оперативного лікування. Типові діагностичні і тактичні помилки та шляхи їх запобігання. Вміти діагностувати, визначити принципи лікування хворих з нефроптозом і гідронефрозом, знати методи оперативного лікування. Діагностувати нефрогенну гіпертензію, засвоїти

принципи її лікування.

Тема4 Травматичні ушкодження нирок і сечоводів. Травматичні ушкодження сечового міхура і сечівника. Гострі захворювання органів калитки.

Діагностика і принципи лікування травматичних пошкоджень нирок, сечоводів та травматичних пошкоджень сечового міхура і уретри.

Вміти діагностувати і визначити принципи лікування хворих з гострими захворюваннями органів калитки.

Тема5 Пухлини нирок і сечоводів. Пухлини сечового міхура. Доброякісна гіперплазія простати.

Діагностувати пухлини нирок і сечоводів та визначити принципи лікування хворих з цією патологією. Вміти діагностувати, визначити принципи лікування хворих пухлиною сечового міхура, знати методи оперативного лікування. Вивчити діагностику, особливості клінічного перебігу доброякісної гіперплазії простати, вміти скласти план обстеження хворого, обґрунтувати й сформулювати діагноз, провести диференціальну діагностику доброякісної гіперплазії простати і раку передміхурової залози, скласти план лікування. Вивчити діагностику, особливості клінічного перебігу аденоми і раку передміхурової залози, вміти скласти план обстеження хворого, обґрунтувати й сформулювати діагноз, провести диференціальну діагностику доброякісної гіперплазії простати (ДГП) і раку простати, скласти план лікування у хворих з раком простати.

Тема6 Гостра ниркова недостатність. Питання ургентної урології. Підсумкове заняття.

Діагностика гострої ниркової недостатності і визначити принципи лікування хворих з цим патологічним станом. Навчити діагностувати та надавати невідкладну допомогу при гострих урологічних захворюваннях (гострі пієлонефрити, гострий паранефрит, гострий орхоепідидиміт, гостра затримка сечі, перекрут сім'яного канатика, анурія, ниркова колька, гематурія). Визначити рівень засвоєння урологічних тем та засвоєння методів діагностики при урологічних захворюваннях.

6. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви тем	Лекції	Практичні заняття / семінарські заняття	Самостійна робота студента	ІРС
Тема 1. Клінічна оцінка симптомів в урології. Інструментальні методи дослідження в урології. Рентгено- і радіоізотопна діагностика. УЗД, КТ, ядерно-магнітна томографія в діагностиці урологічної патології.		6		
Тема 2. Гострий пієлонефрит. Пієлонефроз. Паранефрит. Туберкульоз нирок.	2	6		
Тема 3. Сечокам'яна хвороба. Нефроптоз і гідронефроз. Нефрогенна гіпертензія.	2	6		
Тема 4. Травматичні ушкодження нирок і сечоводів. Травматичні ушкодження сечового міхура і сечівника. Гострі захворювання органів калитки.	2	6		
Тема 5. Пухлини нирок і сечоводів. Пухлини сечового міхура. Пухлини передміхурової залози (доброякісна гіперплазія). Рак передміхурової залози.	4	6		
Тема 6. Гостра ниркова недостатність. Питання ургентної урології. Підсумковий контроль		6		

7 ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ

	Тема	Кількість годин
Урологія		10
1	Неспецифічні і специфічні запальні захворювання нирок	2
2	Рак нирки і сечового міхура	2
3	Доброякісна гіперплазія і рак простати	2
4	Сечокам'яна хвороба.	2

5	Травматичні ушкодження сечовидільної системи	2
---	--	---

8 Теми практичних занять

	Тема заняття	Кількість годин
Урологія		36
1	<u>Тема практичного заняття 1.</u> Клінічна оцінка симптомів в урології. Інструментальні методи дослідження в урології. Рентгено- і радіоізотопна діагностика. УЗД, КТ, ядерно-магнітна томографія в діагностиці урологічної патології.	6
2	<u>Тема практичного заняття 2.</u> Гострий пієлонефрит. Пієнефроз. Паранефрит. Туберкульоз нирок.	6
3	<u>Тема практичного заняття 3.</u> Сечокам'яна хвороба. Нефроптоз і гідронефроз. Нефрогенна гіпертензія.	6
4	<u>Тема практичного заняття 4.</u> Травматичні ушкодження нирок і сечоводів. Травматичні ушкодження сечового міхура і сечівника. Гострі захворювання органів калитки.	6
5	<u>Тема практичного заняття 5.</u> Пухлини нирок і сечоводів. Пухлини сечового міхура. Пухлини передміхурової залози (доброякісна гіперплазія). Рак передміхурової залози.	6
6	<u>Тема практичного заняття 6.</u> Гостра ниркова недостатність. Питання ургентної урології. Підсумковий контроль	6

9. Самостійна робота

№ з.п.	ТЕМА	Кількість годин	Вид контролю
1	Підготовка до практичних занять – теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок	24	Поточний контроль під час практичних занять
2	Теми для самостійного опрацювання: - Цистит, простатит, уретрит	3	Підсумковий модульний контроль

	- пухлини чоловічих статевих органів	3	Підсумковий модульний контроль
	- нейрогенні розлади сечовипускання	4	Підсумковий модульний контроль
	- туберкульоз чоловічих статевих органів	3	Підсумковий контроль
	- сучасні ендоскопічні методи діагностики і лікування захворювань сечового міхура, сечівника та передміхурової залози	3	Підсумковий модульний контроль
	- вади розвитку органів сечостатевої системи	4	Підсумковий модульний контроль
	Разом	44	

10. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ РОБІТ – не передбачено

11. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ – не передбачено

12. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАНЯТТЯ – не передбачено

13. ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК, ВНЕСЕНИХ У МАТРИКУЛИ

№ з/п	Назва практичної навички	Рівень опанування	Лінія матрикула	Назва розділу у матрикулі
1	Курація хворого із сечокам'яною хворобою	4	IV	урологія
2	Курація хворого з гострою затримкою сечі	4	IV	урологія
3	Катетеризація сечового міхура еластичним катетером	4	IV	урологія

14. ПЕРЕЛІК ЗАВДАНЬ ДЛЯ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА (ІРС)

- Участь у роботі студентського наукового гуртка та виступи на наукових форумах.
- Виготовлення ламінованих таблиць з відповідних тем дисципліни.
- Підбір відео та аудіо матеріалів із розділів навчальної дисципліни.

15. МЕТОДИ ТА ФОРМИ КОНТРОЛЮ

При оцінюванні студентів приділяється перевага стандартизованим методам контролю:

- . тестування (усне, письмове, комп'ютерне);
- структуровані письмові роботи;
- структурований контроль практичних навичок;
- усне опитування;
- усна співбесіда

Форми контролю:

Попередній (вхідний) контроль слугує засобом виявлення наявного рівня знань студентів для використання їх викладачем на практичному занятті як орієнтування у складності матеріалу. Проводиться з метою оцінки міцності знань та з метою визначення ступеня сприйняття нового навчального матеріалу.

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно до конкретних цілей теми. На всіх практичних заняттях застосовується об'єктивний контроль теоретичної підготовки та засвоєння практичних навичок із метою перевірки підготовленості студента до заняття.

Рубіжний (тематичний) контроль засвоєння розділу відбувається по завершенню вивчення блоку відповідних тем шляхом тестування, усної співбесіди та виконання практичного завдання. Тематичний контроль є показником якості вивчення тем розділів дисципліни та пов'язаних із цим пізнавальних, методичних, психологічних і організаційних якостей студентів. Проводиться на спеціально відведеному підсумковому занятті.

ОЦІНЮВАННЯ УСПІШНОСТІ ПО ЗАВЕРШЕННЮ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Оцінка з дисципліни визначається як сума кількості балів поточної успішності та оцінки, отриманої на іспиті. Максимальна кількість балів, яку студент може набрати при вивченні дисципліни становить 200 балів, в тому числі за поточну навчальну діяльність – 120 балів, за екзаменаційний підсумковий контроль (іспит) – 80 балів.

Бали з дисципліни конвертуються у традиційну чотирибальну шкалу за абсолютними критеріями:

Оцінка за 200-бальною шкалою	Оцінка за 4-бальною шкалою
180-200 балів	5 – відмінно
140-179 балів	4– добре
101-139 балів	3 – задовільно
100 балів і менше	2– незадовільно

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПОТОЧНОЇ УСПІШНОСТІ

Оцінювання поточної успішності проводиться шляхом підрахунку середнього балу поточної успішності по завершенню вивчення дисципліни. При цьому заокруглення ОЦІНКИ здійснюється за схемою: в діапазоні від 0 до 0,24 заокруглюється до меншої одиниці; в

діапазоні від 0,25 до 0,74 заокруглюється до 0,5; в діапазоні від 0,75 до 0,99 заокруглюється до більшої одиниці.

Переведення оцінок за поточну успішність з 12-ти бальної шкали у 120-ти бальну шкалу здійснюється наступним чином:

Рейтингова 12-ти бальна шкала	Шкала оцінювання поточної успішності
4	66
4,5	69
5	72
5,5	75
6	78
6,5	81
7	84
7,5	87
8	90
8,5	93
9	96
9,5	99
10	102
10,5	105
11	108
11,5	111
12	114

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за поточну навчальну діяльність при вивченні дисципліни з додаванням балів за індивідуальну роботу студента (ІРС), становить 120 балів.

Схвалено на засіданні кафедри хірургії №1 з урологією
та малоінвазивною хірургією імені професора Л.Я. Ковальчука
„30” червня 2016 року, протокол № 1

Завідувач кафедри, професор

Беденюк А.Д.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ СТУДЕНТІВ

ПІД ЧАС ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ

Оцінювання поточної успішності проводиться за дванадцятибальною рейтинговою шкалою.

Оцінка за практичне заняття вважається позитивною, якщо вона становить 4 і більше балів. При цьому враховуються всі види робіт, передбачені методичною розробкою (вказівкою) для вивчення теми практичного заняття.

Бали	Критерії оцінювання
1	Виставляється у тих випадках, коли студент не розкриває зміст навчального матеріалу, не виконав практичної роботи, не оформив протокол.
2	Виставляється студенту, коли він погано орієнтується в навчальному матеріалі, що виявляється шляхом пропонування йому додаткових запитань, виявляє незнання змісту виконання практичної роботи.
3	Виставляється студенту, коли він фрагментарно розкриває зміст навчального матеріалу, допускає грубі помилки у визначенні понять та при використанні термінології, виконав практичну роботу, частково оформив протокол.
4	Виставляється, коли студент орієнтується в основному матеріалі, але не може самостійно і послідовно сформулювати відповідь, спонукаючи викладача пропонувати йому навідні питання, фрагментарно виконав практичну роботу.
5	Виставляється студенту, коли він фрагментарно розкриває зміст навчального матеріалу, показує початкову уяву про предмет вивчення, виконав практичне завдання не до кінця.
6	Виставляється студенту, коли він відтворює основний навчальний матеріал, але при його викладенні допускає суттєві помилки, наводить прості приклади, визначення понять недостатні, характеризує загальні ознаки об'єктів, недооформив протокол заняття.
7	Виставляється студенту у випадку, коли він розкриває основний зміст навчального матеріалу; допускає незначні порушення у послідовності викладення матеріалу, при використанні наукових понять та термінів, нечітко формулює висновки, орієнтується в методиці виконання практичної роботи, виконав її не в повному обсязі.
8	Виставляється у випадку, коли студент розкриває основний зміст навчального матеріалу; дає неповні визначення понять; допускає неточності при використанні наукових термінів, нечітко формулює висновки, виконав практичну роботу, але допустив незначні помилки під час проведення дослідження.
9	Виставляється студенту, коли він розкриває основний зміст навчального матеріалу; дає повні визначення біологічних понять та термінів, допускаючи незначні порушення у послідовності викладення, самостійно, зі знанням методики виконав практичну роботу, але допустив неточності у послідовності проведення роботи.
10	Виставляється у тих випадках, коли студент виявляє повне знання фактичного матеріалу, вміє аналізувати, оцінювати та розкривати суть явищ і процесів, що вивчаються; встановлювати причинно-наслідкові зв'язки; логічно будувати висновки, оформив протокол практичного заняття, допускаючи незначні помилки при застосуванні наукових термінів і понять.
11	Виставляється студенту, коли він показує глибокі, міцні та системні знання в об'ємі навчальної програми, безпомилково відповідає на всі запитання, обґрунтовано формулює висновки, використовуючи матеріали, що виносяться на самостійну роботу студента, грамотно і послідовно, зі знанням методики, виконав практичну роботу; в повному об'ємі оформив протокол практичного заняття, правильно застосовуючи наукові терміни та поняття.
12	Виставляється студенту, коли він самостійно, грамотно і послідовно, з вичерпною повнотою, використовуючи дані додаткової літератури, відповів на запитання з проявом вміння характеризувати відповідні явища та процеси; чітко та правильно

6	ПРИЗОВЕ МІСЦЕ ЗА УЧАСТЬ У СТУДЕНТСЬКІЙ ОЛІМПІАДІ З ДИСЦИПЛІНИ.
---	--

Схвалено на засіданні кафедри хірургії №1 з урологією
та малоінвазивною хірургією імені професора Л.Я. Ковальчука
„30” червня 2016 року, протокол № 1

Завідувач кафедри, професор

Беденюк А.Д.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВИКОНАННЯ ПРАКТИЧНОГО ЗАВДАННЯ

Бали	Критерії оцінювання
0	Виставляється, коли студент виявляє повне незнання змісту виконання роботи.
1 - 3	Виставляється, коли студент частково виявляє знання змісту виконання роботи.
4 - 6	Виставляється студенту, коли він погано орієнтується у методиці виконання роботи, виконав її в неповному обсязі, допускаючи грубі помилки під час проведення досліджень.
7 - 9	Виставляється студенту, коли він самостійно, зі знанням методики виконав практичну роботу, але допустив неточності у послідовності проведення роботи.
10 - 12	Виставляється, коли студент самостійно, грамотно і послідовно, зі знанням методики, виконав практичну роботу, правильно застосовуючи наукові терміни та поняття.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ТЕОРЕТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Бали	Критерії оцінювання
1	Виставляється у тих випадках, коли студент не розкриває зміст навчального матеріалу.
2	Виставляється студенту, коли він погано орієнтується в навчальному матеріалі, що виявляється шляхом пропонування йому додаткових запитань.
3	Виставляється студенту, коли він фрагментарно розкриває зміст навчального матеріалу, допускає грубі помилки у визначенні понять та при використанні термінології.
4	Виставляється, коли студент орієнтується в основному матеріалі, але не може самостійно і послідовно сформулювати відповідь, спонукаючи викладача пропонувати йому навідні питання.
5	Виставляється студенту, коли він фрагментарно розкриває зміст навчального матеріалу, показує початкову уяву про предмет вивчення.
6	Виставляється студенту, коли він відтворює основний навчальний матеріал, але при його викладенні допускає суттєві помилки, наводить прості приклади, визначення основних понять недостатні, характеризує загальні ознаки нозологічних одиниць.
7	Виставляється студенту у випадку, коли він розкриває основний зміст навчального матеріалу; допускає незначні порушення у послідовності викладення матеріалу, при використанні наукових понять та хірургічних термінів, нечітко формулює висновки.
8	Виставляється у випадку, коли студент розкриває основний зміст навчального матеріалу; дає неповні визначення понять; допускає неточності при використанні наукових термінів, нечітко формулює висновки.
9	Виставляється студенту, коли він розкриває основний зміст навчального матеріалу; дає повні визначення відповідних понять та термінів, допускаючи незначні порушення у послідовності викладення.
10	Виставляється у тих випадках, коли студент виявляє повне знання фактичного матеріалу, вміє аналізувати, оцінювати та розкривати клініку, діагностику та лікування захворювань; встановлювати причинно-наслідкові зв'язки; логічно будувати висновки.
11	Виставляється студенту, коли він показує глибокі, міцні та системні знання в об'ємі навчальної програми, безпомилково відповідає на всі запитання, обґрунтовано формулює висновки, використовуючи матеріали, що виносяться на самостійну роботу студента.
12	Виставляється студенту, коли він самостійно, грамотно і послідовно, з вичерпною повнотою, використовуючи дані додаткової літератури, відповів на запитання з проявом вміння характеризувати клініку, діагностику та лікування захворювань; чітко та правильно дає визначення та розкриває зміст наукових термінів і понять.

**КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК,
ВНЕСЕНИХ У МАТРИКУЛИ ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК**

Матрикул вважається **зарахованим** у випадку, коли студент з повним знанням методики, самостійно, у чіткій послідовності проведення роботи, виконав практичну навичку та грамотно сформулював висновки. Під час проведення практичної навички викладач має право скерувати студента, який допускає неточності та незначні помилки у виконанні роботи.

Матрикул вважається не зарахованим у випадку, коли студент, орієнтуючись у фактичному матеріалі, показує незнання методики, невміння виконання практичної навички, допускає грубі помилки у послідовності проведення роботи та при формулюванні висновків.

ПЕРЕЛІК ЗАВДАНЬ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАТЬ

1. Органи сечової і чоловічої статеві системи, їх функціональне значення.
2. Клінічна анатомія органів сечової і чоловічої статеві системи.
3. Болі при захворюванні нирок.
4. Болі при захворюванні сечоводів і сечового міхура.
5. Болі при захворюваннях сечівника і чоловічих статевих органів.
6. Диференційний діагноз ниркової кольки і гострих хірургічних захворювань органів черевної порожнини.
7. Ніктурія, її діагностичне значення.
8. Методика блокади елементів сім'яного канатика і круглої зв'язки матки по Лорин-Епштейну.
9. Поліурія і поллакіурія. При яких захворюваннях вони спостерігаються?
10. Нетримання сечі, його види.
11. Гостра затримка сечі.
12. Хронічна затримка сечі.
13. Симптом залишкової сечі.
14. Анурія, її види.
15. Причини преренальної форми анурії.
16. Причини ренальної форми анурії.
17. Причини постренальної анурії.
18. Що таке "прихована лейкоцитурія" і методи її виявлення?
19. Гематурія: види, причини виникнення, методи визначення.
20. Бактеріурія, її види.
21. Хілурия, її види.
22. Піурія.
23. Пневматурія.
24. Уретрорагія.
25. Оглядова урографія та її інтерпретація.
26. Екскреторна урографія, її види, методика виконання.
27. Види рентгенконтрастних речовин.

28. Протипоказання до виконання екскреторної урографії.
29. Ретроградна уретеропієлографія, методика виконання.
30. Ретропневмоперітонеум, показання до виконання, методика виконання.
31. Ниркова ангіографія, її види. Діагностичне значення.
32. Цистографія, види: осадочна, мікційна, поліцистографія, показання до виконання, діагностичне значення.
33. Уретрографія, види, методика виконання.
34. Радіоізотопна ренографія, методика виконання, діагностична значимість.
35. Сканування нирок.
36. Сцинтиграфія, види, діагностична значимість.
37. Комп'ютерна томографія, ядерно-магнітна томографія.
38. Ультразвукова сонографія.
39. Термографічні дослідження, їх види, діагностична значимість.
40. Урофлоуметрія, цистоманометрія.
41. Аномалії ниркових судин.
42. Аномалії нирок.
43. Аномалії сечоводів.
44. Аномалії урахуса.
45. Аномалії сечового міхура.
46. Аномалії сечівника.
47. Аномалії яєчок.
48. Фімоз і парафімоз.
49. Гострий пієлонефрит, визначення, класифікація.
50. Шляхи проникнення інфекції в нирку.
51. Симптоматика гострого серозного пієлонефриту.
52. Діагностика і лікування гострого пієлонефриту.
53. Апостематозний нефрит: симптоматика, діагностика, лікування.
54. Карбункул нирки: симптоматика, діагностика, лікування.
55. Абсцес нирки: симптоматика, діагностика, лікування.
56. Пієлонефрит вагітних: причини виникнення, клініка, діагностика, лікування.
57. Бактеріємічний шок: стадії, симптоматика, діагностика, лікування.
58. Етіологія хронічного пієлонефриту, симптоматика, діагностика, лікування.
59. Піонефроз: симптоматика, діагностика, лікування.
60. Методи виявлення прихованої лейкоцитурії.

61. Нефрогенна гіпертонія: види, причини, діагностика, лікування.
62. Гострий паранефрит: визначення, шляхи проникнення інфекції, симптоматика, діагностика, лікування.
63. Шляхи прориву гною при паранефриті.
64. Ретроперитонеальний фіброз: визначення, етіологія, симптоматика, діагностика, лікування.
65. Цистит: класифікація, симптоматика, діагностика, лікування.
66. Цисталгія: симптоматика, діагностика, лікування.
67. Уретрит: класифікація, симптоматика, діагностика, лікування.
68. Простатит: класифікація, симптоматика, діагностика, лікування.
69. Шляхи прориву гною при абсцесі передміхурової залози.
70. Гострий епідідиміт: етіологія, симптоматика, діагностика, лікування.

71. Каверніт: симптоматика, діагностика, лікування.
72. Етіологія і патогенез туберкульозу нирки.
73. Клініко-рентгенологічна класифікація туберкульозу нирки.
74. Симптоматика і діагностика туберкульозу нирки. Діагностичне значення провокаційних проб з туберкуліном.
75. Сучасні методи лікування туберкульозу нирки.
76. Симптоматика, діагностика і лікування туберкульозного епідіміту.
77. Етіологія і патогенез сечокам'яної хвороби.
78. Клінічна картина каменів нирки.
79. Ускладнення каменів нирки.
80. Методи діагностики каменів нирки.
81. Сучасні методи лікування сечокам'яної хвороби.
82. Коралоподібні камені, їх класифікація.
83. Камені сечоводів: симптоматика, діагностика, лікування.
84. Камені сечового міхура: клініка, діагностика, лікування.
85. Гідронефроз: стадії, симптоматика, діагностика, лікування.
86. Нефроптоз: стадії, симптоматика, діагностика, лікування.
87. Класифікація закритих пошкоджень нирок.
88. Симптоматика, діагностика і лікування закритих пошкоджень нирок
89. Класифікація відкритих пошкоджень нирок, симптоматика, діагностика і лікування.
90. Пошкодження сечоводів. Симптоматика, діагностика, лікування.
91. Пошкодження сечового міхура, види, клінічні прояви.
92. Діагностика і лікування пошкоджень сечового міхура.
93. Пошкодження сечівника, симптоматика, діагностика, лікування.
94. Показання для накладення первинного шва сечівника.
95. Види пластичних операцій при посттравматичних ускладненнях пошкоджень сечівника.
96. Сучасні малоінвазивні методи лікування звужень сечівника.
100. Пошкодження яєчок, види, симптоматика, діагностика, лікування.
101. Класифікація пухлин нирки.
102. Місцеві і екстраренальні ознаки пухлини паренхіми нирки.
103. Діагностика і лікування пухлин паренхіми нирки.
104. Рак ниркової миски, симптоматика, діагностика, лікування.
105. Пухлина Вільмса – аденоміосаркома, симптоматика, діагностика, лікування.
106. Пухлини сечоводів, клініка, діагностика, лікування.
107. Етіологія пухлин сечового міхура.
108. Класифікація пухлин сечового міхура.
109. Клініка, діагностика і лікування пухлин сечового міхура.
110. Сучасні малоінвазивні методи лікування пухлин сечового міхура.
111. Гіперплазія передміхурової залози, стадії захворювання.
112. Симптоматика, діагностика і лікування гіперплазії передміхурової залози.
113. Види оперативних втручань при лікуванні гіперплазії передміхурової залози.
114. Консервативне лікування гіперплазії передміхурової залози.

115. Ранні і пізні ускладнення оперативного лікування гіперплазії передміхурової залози.
116. Стадії раку передміхурової залози.
117. Симптоматика, діагностика і лікування раку передміхурової залози.
118. Оперативне лікування раку передміхурової залози.
119. Сучасні малоінвазивні методи лікування раку передміхурової залози.
120. Які препарати використовуються для лікування раку передміхурової залози?
121. Клініка, діагностика і лікування пухлин яєчка.
122. Клініка, діагностика і лікування раку статевого члена.
123. Симптоматика, діагностика і лікування нефроптозу.
124. Етіологія, клініка, діагностика і лікування міхурово-піхвених нориць.
125. Етіологія, клініка, діагностика і лікування сечовідно-піхвених нориць.
126. Ехінококкоз органів сечової системи.
127. Філяріатоз органів сечостатевої системи.
128. Сечостатевий шистосомоз (більгарціоз): етіологія, клініка, діагностика і лікування.
129. Нейрогенні розлади сечовипускання, причини, симптоматика, діагностика і лікування.
130. Сторонні тіла нирок і сечових шляхів: клініка, діагностика, лікування.
131. Етіологія, патогенез і класифікація гострої ниркової недостатності.
132. Симптоматика, діагностика і лікування гострої ниркової недостатності.
133. Етіологія, патогенез хронічної ниркової недостатності.
134. Стадії і форми клінічного перебігу хронічної ниркової недостатності.
135. Діагностика і лікування хронічної ниркової недостатності.
136. Показання до виконання перитонеального діалізу.
137. Показання до виконання гемодіалізу.
138. Фібропластична індурація статевого члена, клініка, діагностика, лікування.
139. Пріапізм: клініка, діагностика, лікування.
140. Значення гемофільтрації і плазмофереза при лікуванні хронічної ниркової недостатності.
141. Трансплантація нирки. Підготовка хворого до операції, підбір донора.
142. Ведення післяопераційного періода після трансплантації нирки.
143. Причини і симптоматологія ниркової кольки.
144. Методи купування ниркової кольки.
145. Методика блокади елементів сім'явидного протоку у чоловіків та круглої зв'язки матки у жінок.
146. Причини гострої затримки сечі.
147. Методика катетеризації сечового міхура у чоловіків і жінок.
148. Гематурія, її види, причини.
149. Медична допомога при гематурії.
150. Анурія, її види.
151. Медична допомога при різних видах анурії.
152. Невідкладна допомога при травмах нирки.
153. Невідкладна допомога при травмах сечового міхура, сечівника, органів калитки.

Орієнтовний перелік практичних навичок для підсумкового контролю.

1. Провести пальпацію нирки.
2. Провести перкусію і пальпацію сечового міхура.
3. Провести пальпацію сечівника і органів калитки.
4. Провести пальпацію передміхурової залози.
5. Оцінити показники загального аналізу сечі.
6. Оцінити показники біохімічного аналізу крові.
7. Виконувати катетеризацію сечового міхура еластичним катетером.
8. Інтерпретувати лані цистоскопії та хромоцистоскопії.
9. Інтерпретувати результати:
  - а) оглядової і екскреторної урографії, цисто- та уретрографії;
  - б) ізотопної ренографії;
  - в) ультразвукової сонографії.
10. Проводити диференційну діагностику ниркової кольки з гострими хірургічними захворюваннями органів черевної порожнини.
11. Складати схему обстеження і лікування хворим з урологічною патологією.
12. Проводити блокаду елементів сім'явивідного протоку чоловіків та круглої зв'язки матки у жінок.
13. Надавати ургентну допомогу при нирковій кольці, травмах органів сечової і чоловічої статеві системи, гематурії, анурії, гострій затримці сечі.
14. Проводити заміну дренажної трубки в сечовому міхурі.
15. Установлювати і фіксувати постійний катетер в сечовому міхурі.
16. Надавати допомогу при фімозі і парафімозі.
17. Проведення первинної хірургічної обробки ран органів сечової і чоловічої статеві системи.
18. Промивання дренажів.
19. Забір мазків з порожнини сечівника.
20. Туалет нефростоми та догляд за нефростомічним дренажем.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПИСЬМОВОГО (ТЕСТОВОГО) КОНТРОЛЮ

Оцінювання знань студентів і переведення результатів засвоєння отриманих знань здійснюється за наступною шкалою:

Кількість правильних відповідей при складанні тестових завдань у ННВ незалежного тестування знань студентів	Кількість балів, що виставляється студенту
1-24	Не склав
25, 26	38
27	39
28	40
29	41
30	42
31	43
32	44
33	45
34	46
35	47
36	48
37	49
38	50
39	51
40	52
41	53
42	54
43	55
44	56
45	57
46	58
47	59
48	60

Схвалено на засіданні кафедри хірургії №1 з урологією

та малоінвазивною хірургією імені професора Л.Я. Ковальчука

„30” червня 2016 року, протокол № 1

Завідувач кафедри, професор

Беденюк А.Д.

ПЕРЕЛІК НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

БАЗОВА:

1. Возіанов О.Ф., Люлько О.В. Урологія: Підручник.-Дніпропетровськ: РВА "Дніпро-VAL".- 830с.
  2. Урологія /С.О.Возіанов, М.Р.Гжегоцький, О.В.Шуляк, Ю.С.Петришин, О.Г.Мисковець, О.О.Строй.-Львів: Світ 2003.-304с.
  3. Компакт-диск «Урологія », 2002р.
- б) Додаткові:
1. Аляев Ю.Г., Крапивин А.А. Резекция почки при раке.- М.: Медицина, 2001.
  2. Аляев Ю.Г., Григорян В.А., Султанова Е.А., Строков А.В., Безруков Е.А. Гидронефроз.- М., 2002.
  3. Камышан И.С. Руководство по туберкулезу урогенитальных органов.- К., Нічлава, 2003.- 496 с.
  4. Матеріали підготовки студентів до практичних занять / Кафедра хірургії №1 з урологією та малоінвазивною хірургією імені професора Л.Я. Ковальчука.

<http://moodle.tdmu.edu.ua/course/view.php?id=182>

ДОПОМІЖНА:

- Мазо Е.Б. Кривобоков Г.Г. Гиперактивный мочевой пузырь.- М.: РГМУ, 2003.
- Матвеев Б.М., Бухаркин Б.В., Матвеев В.Б. Рак предстательной железы.- М.,2004
- Матвеев Б.М. Клиническая онкоурология.- М., 2003.
- Русаков В.И. Хирургия мочеиспускательного канала.- Ростов-на-Дону: Феникс, 1998.- 342 с.
- Тиктинский О.Л., Александров В.П. Мочекаменная болезнь.- С.-Пб: Питер, 2000.- 384 с.